

Felvidéki Híradó.

A felvidéki magyar közművelődés szolgálatában álló társadalmi hetilap.

MEGJELENIK: MINDEN VASÁRNYAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.</p>	<p>Felelős szerkesztő: Revész Lajos. A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.</p>	<p>Társ szerkesztő: Fehér János.</p>	<p>HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA 100 szög 2 frt., ezenül minden megkedett száz szónál 50 krral több.</p>
--	--	---	---

Társadalmunk egy-két jellemvonása.

A mai társadalmi állapotokat a multtal összevetve, vagy a bukott népek szomorú történetét vizsgálva: arra a meggyőződésre jövünk, hogy a mai állapotok nem felelnek meg a multból vett tanulságoknak. A jelen és mult összehasonlításából az eklatáns jelenség tűnik elő, hogy a mult bizonyos tekintetben nem áll mögötte a jelennek. Igaz, hogy a multban is sok dolog volt, a mi manapság határozottan elítélendő, de mégis igaz, hogy ha vallás-erkölcsi séget, avagy önzetlen hazafiságot akarunk tanulni, akkor a mult tanulmányozása nélkül csak félúton vagyunk kénytelenek megállapodni.

A mai társadalomra vetett futó pillantás meggyőz bennünket, hogy a jelen nem alapszik a mult tanúságain; a mi társadalmunkban jó, az csak véletlenül lett azzá, úgy, a mint a multban is a véletlen játszotta a szerepet. Aránylag kevés azoknak száma, a kik öntudatosan s kitartóan lelkesednek a szépért, jóért s az igazért. Sőt ezen kevesek is látva, hogy nem tudják feltartóztatni a társadalom életét megsemmisítéssel fenyegető áramlat lavináit, a legtöbbször elkeserednek s lelkesedéssel kibontott lobogóikat, még mielőtt célt értek volna, kénytelenek bevonni. Ezt az szomorú tényt lehetetlen észre nem venni

annak, kit olykor — olykor megszállt nemesebb ösztöne.

Élvezni, és századunkat a legmagasabb fokig feldicsérni, ez a mai kor jelszava. És habár mi sem tagadjuk, hogy századunk sok tekintetben rászolgált a dicsőretné, mégis ott látjuk a tudomány vívmányai mellett a szellem aberrációit is, a melyek visszanyomják századunkat a mult tévedéseinek utvesztőibe.

Társadalmunk, s ennek alkotásai sokszor a szemfényvesztésen alapulnak, és így nélkülözik a szilárd alapot. Intézményeink nagyrésztben homokra építve, melyek romba dőlhetnek, míheltl egy nagyobb vihar üvölt rajtuk keresztül.

Manapság dicsőkedni szokunk még hazafiságunkkal is, pedig mint a közmondás tartja, a jó borhoz nem kell cégér! A hazafisággal való dicsőkvés, szép dolog, ha csakugyan úgy is tesszünk, a mint publikáljuk a hazafiságot. Bár szomorúan kell tapasztalunk, hogy az igaz hazafiság mégis olyan, mint a fehér holló.

Manapság inkább az önérdék üli diadalát, melynek előréhez az emberi elme fufangjában, nem ismer határt. Az önérdéket hajhászó egyén megálazza magát a földig, hogy magasabbra jusson, elad elvet, meggyőződést egy falat kenyérről, gyakorolja a felebaráti szeretetet, de csak akkor, ha ebből az alkalomból multhat, táncolhat.

Ezzel a viszás helyzettel szemben felmerül az a kérdés, hogy lehetne a bajon segíteni?

Sokan az iskolától várják az orvosságot. Mi is azt tartjuk, hogy az iskola e kérdésben fontos tényező, ha a vallás-erkölcsi elvek teszik annak középpontját. De másrészt azt tartjuk, hogy már az iskolázás előtt kell a nemesebb érzelmeket a gyermekben felköltetni, vagyis azon korban, midőn még a gyermeki lélek a legfogékonyabb. A szülők, különösen az édes anya szava mindig elenyészellen nyomokat hagy hátra. Mily kelvés a visszaemlékezés az első inára, melyre az anyai szeretet oktatott bennünket! Ki ne emlékezne arra a bűvös dalra, a melynek zenéje mellett gyermekálmunkat aludtuk?

Elvitázhatlan valóság, hogy az első nevelő az anya, s a gyermek jövője majdnem mindig az anya műve. Midőn a gyermek iskolába kerül, akkor már gondolkodik, már tudja a jó és rossz közt való különbséget s ha ott-ott a szülői háznál nem kapta meg a helyes irányt, nem követelhetjük, hogy a kifáradhatlan szülői gondosságot az iskola pótolja.

Az első nevelést tehát a szülőknek kell megadniok, melynek helyes alapja, kell hogy vallás-erkölcsi legyen.

Ez azon basis, melyre biztosan lehet építeni és ebben az esetben, ha a gyermek vagy az ifju le is tér egy pillanatra a jó utról, jó szelleme

viszsa fogja őt vezetni azon tiszta forráshoz, melynek üdítő csöppjeit már élvezte kicsiny korában. A gyöngéd kedély és vallásos szív bizonyára a férfi korban is alkalmas lesz arra, hogy a munka és kötelességérzet jellemé váljék. Csak így remélhetjük, hogy a jövőben egy egész új társadalom lesz, melynek jelszava a munka és kötelességérzet leendő.

Nevelőnők közvetítő intézete.

A magyar tanítóknak és nevelőnők országos egyesülete, a *Mária Dorothea főhercegnő* ö. cs. és kir. Fensége védnöksége alatt álló és róla nevezett *Mária Dorothea-egyesület* alapszabályai értelmében — és Budapest fő- és székváros VIII. kerületi előjáróságának, mint első fokú iparhatóságnak, — 1891. évi március 10-én 5108 szám alatt kelt engedélye alapján az egyesület ez idő szerinti hivatalos helyiségében (IX. ker. Pipa-utca 33. sz.)

nevelőnők közvetítő intézetét nyitott meg s azt az 1884. évi XVII. t.-cz. és Budapest fő- és székváros 1887. évi december 21-én 1041/kgy. szám alatt alkotott szabályrendelete értelmében rendezte be.

Elhelyező irodánk kizárólag művelők helyközvetítésével foglalkozik és gondoskodik nevelőnők, gyerekkertésznők, zongora és nyelvmesternők, társalkodónők, bonneok, egyzóval nem eselődő viszonyban álló nők ideiglenes vagy állandó elhelyezéséről.

Egyletünk első sorban tanítással és neveléssel foglalkozó tagjai számára óhajtott kedvezményeket nyújtani az elhelyező iroda megnyitása által; azt hisszük azonban, hogy a művelők közönségének is jelentékeny szolgálatot teszünk az által, hogy

TÁRCA.

A népdalról.

Mi a virág? ... Vajjon ki tudná megmondani?

... Nő a földből észrevetlen, illatát hordozza a kék levegő minden kis atomja, harmatot hordozó millió alkotású levelei ott rezegnek mindenütt, hol örömet keresünk s hol bánatot talalunk; raborolnak mindenre, mi kedves elöttünk: mosolygó mennyasszonyi főre, örökre elaludt földi angyaik furto fejére, örömtől dobogó szívre és banatot takaró csondes sírhalmura.

A kritikus sziliszta szemében csak ezek a virág, melylyel behintve a papíros: szinesebb és illatosabb a holt betu; az esztétikus előtt csak konvencionális jel, melyhez elvont fogalmakat, rejtétt eszméket kötött a megszokás: de a költő előtt, kinek az agy csak az örömtől dobogó és a fájdalomtól meghasadni készülő szív érzelmét hirdeti, kinek szív és szív, bánat és bánat — a virág, az előtt élő és érző jó barát, ki megérti banatunkat, beszél hozzánk reggő kis leveleivel, vigasztal, szeretet... Hogy mennyire kedves a virág a költő és népnek, azt dalak mutatják, melyek közt alig talalunk néhányat, hol virág ne volna, melyhez a szív és gondolat fűződik. Ez és nemcsak a magyar dalköltészet jellemvonása, de a világ összes népéi is: — az volt mindig és az is lesz, míg csak látattja a természet vi ragait.

A virágok megrezzenése volt az első akkord, melyet először hallott meg a természet. Egy régi mese azt mondja, hogy a virágok rezgését vitték volna arra egy pasztor fiú gondolatát, hogy utanozza azokat az édes hangokat, melyeket a gyöngye szélő sügött a virágoknak.

A mese még arról is megemlékezik, hogy a pasztor fiú citeráján k húrja annyira hiven utanozza a virágok rezgését, hogy mindent oly lagy hangon el tudott zokogni, mint maga a természet.

Igy lett dalkája a természet és a költészet a zenének, s most már nem csak a természet dalát utanozzuk hiven a hurokon, de a hogy a költő érez, úgy zeng a húr is: ez a hogy a húr sír, úgy sír a szív is.

A dal anyja a zenének, ehhez fűződik összes művészetünk: ez volt bölcsője a klasszikus zenének, ez ringatta Beethoven, Haydin, Mozart, Schubert, Mendelssohn... remek műveit; ezé volt a dalokból fűzte össze Liszt rhapszódiait, melyek halhatatlanna tetteit nevet és langelméjt.

De hagyjuk a modern művészet zenéjét, ez nagyon messze vinné bennünket, csak a dalnál maradjunk, hisz ezt mindenkor megértjük, mert most is olyan, mint volt a régi; most is az öröm és a bú beszél belőle — most is épp úgy meghódítja emberét, mint azelőtt, mert ez az, a mi kedélyt ad a szívnek.

S ha kérdezzük: honnan van a dalnak ez az ereje, arra röviden felelhetünk: az a zenci érzést, nemcs szenvedélyt hirdét, hol

soha sem az ész, hanem mindig a szív munkája az erősebb.

Mily érzékeny lehetett Montána hárfájának a dala, ki egyszerű de művészi játkéval a komoly és fontos egyházi ügyek melől is kicsalta VII. Kelemen pápa bíbornokait!

Montána vándor-énekes volt, ki bejárta az országokat és mindenütt a nép szívének érzelmét hirdette dalával és hárfajátékával.

Ilyen vándor-énekesek, a trubadúrok, hódítottak meg a királyokat, a népeket a dalnak: töltik tanultak a frankok, az olaszok, a spanyolok... s a german nép meg mestereimél is melyebben érzett: szerelme tavasz, költészet virágos. éneke madárdal volt, mely azoknak volt legkedvesebb, kik szerettek és remélték.

S ha itt is kérdezzük: ki volt a költő és ki a dalos, ki lelket adott a költő szavainak? — erre nem tudunk megfelelni soha. Hisz a népdal olyan, mint a mezők illatos virága, mely egy éjen át baját kifejti és a nap első sugarat egész egyszerű kedvességében üdvözli, melyről senki sem tudja, hogy ki ültette, ki öntözte és apolta: ajakról-ajakra száll, s a dal szárnyán hirdeti létét, míg eredetét és szerzőjét senki sem képes megmagyarázni.

Lassan-lassan nemzeti kincsésé vált a dal. Ez hogy ez csakugyan kincs minden nemzetnek, azt a jelen igazolja be előttünk; a finn népdalokra megmaradt a nemzet története, szabadsága és csak ez az egy példa

is a mellett tanuskodik, hogy a mely nemzet i y gyújtotté magának nemzeti kincsét azt nem is lehet tőle elkobozni soha sem.

E mellett lelkes ereje egész hatalmat képvisel: a Rakoczi dal a rajongásig vitte a nemzetet s csak maga a marsralesse is egy egész hadsereg volt Franciaországban.

A népek, nemzetek életében mindig fordulnak elő válságos napok, melyek emléke összefor a népek jövőjével, s öröm vagy bánatot fakaszt még századok múlva is milliók szeméből. Talán a magyar nemzet az egyedüli, melynek ezredéves történetének nagy könyvében alig talalunk lapot, melyen hazánk szomorú napjainak és a magyar nemzet szenvedéseinek, vérkönyüinek nyomai ne volnának.

Berecnik, völgyekünk, és rómainkon, melyeken most a jó Isten áldó jobbaját pihenteti, megzsalmlahatlan romok sötétienek, melyek hazánk hajdani nagyságának és nemzetünk egykori fényének, dicsőségének szomorú, de kétségbevonhatlan tanui.

A Sajó, Mohaes, Nandorféjvárv, Szigetvár, és a nagy alföld mennyi bánat, bánatot kötnék a sokat szenvedő magyar nemzethez!

Ha tanuljuk tehát ismerni a nemzet történetét, könnyen megfelfeljük, hogy miért is oly bánatos a magyar nép költészeté és miért oly szomorúak dalai is!

Erre is a sors tanított meg bennünket.

Hogy mennyire szerették a magyarok

Az egészség ápolása.

Gyógyszerek

melyek ezer meg ezer orvosi tekintélyes és maganzok bizonyítványai által kitüntetett készítmények.

Dr. MILLER MOHSAVA

különösen jó eredményvel hat köhögés, rekedtség, torokfájás, nyálkasság és tüberkulozis keletkezése s általában az összes lélekési szervek koros állapotá ellen, ép úgy felnöttek — mint gyermekeknek

ára 50 kr.

Dr. Miller präservatív balszama görésök ellen.

Ezen balszamat ajánljuk gyomorfájás alkalmával gyomorgöresök, gyomor katarrhu gyomordaganatok, hasmenés és kolikánál. Kolikánál majduem azonnal hat. Kitünő hatással bír minden üdülő betegnek mivel az emésztést jelentékenyen előmozdítja. Ezen kitünő gyógyszernek nem szabad hiányozni egyetlen egy házában sem. főleg fiatal.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. 1/2 üveg ára 80 kr.

Főraktárral Magyar-Osztrák monarchia részére MAKOVICZKY PETER Liptó-Rózsahegyen bír

A központi szétküldési raktar van:

MILLER J.

gyógyszerésznél BRASSÓBAN (Erdély).

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.

COGNAC

Gróf ESZTERHÁZY GÉZA saját gyártmánya

orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.

Különlegesség

a * * * * cognac

mely mindenütt kapható.

Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért

járványos betegségeknek, így kolera ellen övöszerűl sikerrel használtatik.

A gróf Esterházy Géza-féle Cognacgyár

igazgatósága:

Budapest, VI., külső-váci-ut 23.

12-30

Páris, Lipese, Bordeaux, Nizza, Berlin, Britszszel.

Csak akkor valódi, ha a sárvényen dűgön ez az égetett felírás van: "Gróf Esterházy Géza."

A forgalomban levő valódi francia cognacokkal vetekedhetik. Szakértői vélemény:

PESTI NAPLÓ

fölveszi régi, eredeti alakját.

A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ
A PESTI NAPLÓ

december 18-ától kezdve naponként kétszer legalább 16-24 oldalnyi terjedelemben fölívga és ragasztva jelenik meg.

főszerkesztője és kiadóintajdonosa:

ifj. ABRÁNYI KORNEL, országgyűlési képviselő.

felelős szerkesztője: BARNA IZIDOR.
politikai pártoktól teljesen független.

szerkesztősége egészen ujra, — az ország legjelesebb hírlapíróiból — alakult.

bel- és külföldi tudósításai, hírei és táviratai frissek és eredetiek lesznek s a legmegbízhatóbb forrásokból érnek.

ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági rovatát kitünő szakírók szerkesztik.

bel- és külföldi tőzsde rovatá mindig pontos és megbízható lesz.

nagy gondot fordít szépirodalmi rovatára, hol mindig a legkiválóbb írók neveivel találkozók az olvasó.

regényei és tárcái élnékek lesznek és a közönségnek kellemes olvasmányul fognak szolgálni.

A PESTI NAPLÓ karácsonyi száma feltűnést keltő közleménnyel lepi meg olvasóit.

A PESTI NAPLÓ előfizetési árai:

Egész évre	14 forint = 28 korona	Negyed évre	3.50 frt = 7 korona
Fél évre	7 " = 14 "	Egy hónapra	1.20 " = 2 " 40 fillér,

☞ Egyes példányok minden hírlapkereskedésben kaphatók 5 krért = 10 fillérért. ☞

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára (naponként kétszeri postaküldéssel, reggel és a délutáni gyorsvonatokkal)

Egész évre	20 forint = 40 korona	Negyed évre	5 frt = 10 korona
Fél évre	7 " = 14 "	Egy hónapra	1.70 " = 3 " 40 fillér

☞ A PESTI NAPLÓ délutáni kiadása Budapestről a délután 3 óra előtt induló gyorsvonatokkal indítottatik s minden vidéki városban még a megjelenés napján az újságelárusítóknál 4 krajczárért = 8 fillérért kapható lesz.

PESTI NAPLÓ szerkesztősége

Budapest, Ferenciek tere 3-ik szám.

PESTI NAPLÓ kiadóhivatala

Budapest, Ferenciek tere (Bazár-épület.)

☞ A ki a „PESTI NAPLÓ”-ra előfizet, az december 18-ától január 1-éig a lapot ingyen kapja, úgy, hogy az előfizetés csak január 1-én kezdődik. ☞

☞ Mutatványszámokat december 18-ától kívánatra egy hétig ingyen küld

a PESTI NAPLÓ kiadóhivatala.